

LUNDS
UNIVERSITET

R2P - What are we talking about?

En analys av FN:s medlemsstaters användande av
begreppet R2P
Susanna Starck

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

Termin: vårterminen 2015

Handledare: Olof Beckman & Christopher Collstedt

Omfång: 15 262 ord

Abstract

2009 publicerade FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon sin rapport om implementeringen av responsibility to protect, ett begrepp med syfte att aldrig låta övergrepp mot mänskligheten ske igen. Med ett perspektiv som bekräftar FN som ett organ som påverkar staters beslut, med avseende på effekten av beslut, och en analytisk begreppsmetod som inte bara konstaterar begreppsmeningen utan analyserar och diskuterar syftet med användandet av begreppet, har denna studie till syfte att åskådliggöra vad FN:s medlemstater vill att R2P ska betyda, men också undersöka hur språket möjliggör en normförskjutning och hur den normförskjutningen ska initieras. Genom att jämföra staters uttalanden, i en efterföljande diskussion om R2P som begrepp, har detta identifierats. Den största problematiken ligger i konflikten mellan Pillar three i rapporten (som inkluderar intervention), vetorätten och suveränitetsprincipen. Samtidigt har R2P svårigheter att accepteras, inte för att stater går emot varandra avsevärt, utan snarare att språkbruket är inkonsekvent.

Nyckelord: R2P, begrepp, koncept, FN, generalförsamlingen, mänskliga rättigheter, suveränitet, responsibility to protect, normförskjutning

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställning.....	2
1.2	Material och avgränsningar.....	3
1.2.1	Primärmaterial.....	3
1.2.2	Källkritik.....	3
2	Teori och metod.....	5
2.1	Teori.....	5
2.2	Metod.....	7
3	Litteraturöversikt och tidigare forskning.....	9
3.1	R2P som rättsnorm.....	9
3.2	R2P:s normativa innebörd.....	11
3.3	R2P i praktiken.....	13
4	Undersökning och analys.....	15
4.1	A/63/677: Implementing the responsibility to protect.....	15
4.1.1	The three pillars.....	15
4.1.1.1	Pillar one.....	16
4.1.1.2	Pillar two.....	19
4.1.1.3	Pillar three.....	21
4.1.1.4	Sammanfattning.....	24
4.1.2	R2P - Dess syfte, uppfyllande av sin uppgift och effektivitet... ..	24
4.2	Meeting protocols.....	27
5	Slutsats.....	42

Referenser.....	45
------------------------	-----------

1 Inledning

Efter att världen hade bevittnat ett flertal övergrepp mot mänskligheten under en kort tid, där staters rättigheter vägde tyngre än befolkningens, behövdes något göras - det fick inte ske igen. Under krisen i Kosovo föreslog Kofi Annan, i tidningen *Economist*, något som skulle bli en milstolpe för människorättsaktivister; suveränitet innebär inte endast statens rättigheter, utan även dess skyldigheter gentemot sin befolkning.¹

Begreppet ”responsibility to protect” (R2P) är inget nytt i sig, det började som idén om ”suveränitet som ansvar”,² men har sedan dess debatterats och omdefinierats. År 2005, efter World Summit, nåddes global konsensus när det kommer till suveränitet och ansvar: suveräna stater ska med alla möjliga medel skydda sin befolkning mot folkmord, brott mot mänskligheten, etnisk rensning och krigsbrott.³ I Ban Ki-moons rapport från 2009, ”Implementing the responsibility to protect”, beskrivs sätt hur detta ansvar ska implementeras i stater, men också hur och när det internationella samfundet ska agera.

Samtidigt som jag började läsa om R2P, funderade jag över den gängse uppfattningen av begreppet. R2P är uppenbarligen motsägelsefullt i relation till suveränitetsprincipen. Suveränitet och intervention kan ses som sina motsatser och de balanseras ständigt i vågskålar där mänsklig lidande och statens rättigheter vägs mot varandra. Dock har mänskligt lidande en tendens att återfinnas i båda de fallen där staten vägrar att acceptera intervention, men också där interventionen har utgjort en åverkan på befolkningen. Mitt stora intresse i denna fråga väcktes i upptäckten av paradoxen att säkerhetsrådets fem permanenta stater kan lägga sitt veto mot en av R2P:s byggstenar, samtidigt som det är dessa som är världssamhällets främsta aktörer med stora politiska intressen i interventionsfrågor. R2P kan omöjligtvis vara godtycklig på

¹ Bellamy, Alex J., *Global politics and the responsibility to protect: from words to deeds*, Routledge, London, 2011, pp. 1-2, 8-10.

² Ban Ki-moon, ”Implementing the responsibility to protect”, report of the Secretary-General, *UN Doc. A/63/677*, 12 January 2009, para. 10(a).

³ *Ibid.*, Summary.

grund av detta, och är därför selektiv. Det går inte att komma ifrån att det som sägs inom FN:s väggar inte alltid stämmer överens med det faktiska beslut en stat tar, lika lite som att R2P ”ska” betyda det stater redan kommit överens om under World Summit 2005. Det är även det denna studie har till syfte att undersöka.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställning

Responsibility to protect (R2P) är ingen regel eller lag, utan en norm som förekommer bland annat i interventionssammanhang. R2P kan legitimera hur och när andra stater får intervensera på olika sätt, men har ett antal principer i hur nationella konflikter som skadar befolkningen ska behandlas. I och med Ban Ki-moons rapport ”Implementing the responsibility to protect” 2009 efterföljdes en diskussion i generalförsamlingen. Bakom varje anförande gömmer det sig en inofficiell vilja; R2P är ett politiserat begrepp, i den meningen att begreppet ständigt vrids och vänds på för att inte ge andra stater fördel. Samtliga medlemstater välkomnar, i den efterföljande diskussionen, R2P-rapporten officiellt, men ett flertal stater har olika invändningar. Problematiken i detta är att den definitionen som alla medlemsstater har godtagit, i och med World Summit, verkar ändå inte vara den gängse betydelsen av ”R2P”.

Syftet med denna studie är således att undersöka hur denna distinktion av begreppet ”R2P” uppträder i olika kontexter; framförallt vad FN-sekretariatet tar för initiativ till R2P, respektive hur medlemsstater förhåller sig till begreppet. Studien har även till syfte att undersöka hur begreppet ska utvecklas till att bli den gängse meningen av ”R2P”. För att undersöka detta används följande frågeställningar:

- I. Vilka motsättningar och likheter är tydliga i staters tal?
- II. Vad vill medlemsstaterna att begreppet R2P ska betyda? Vilka normförskjutningar sker?
- III. I och med detta, hur ska ett begreppet som tjänar R2P:s syfte bäst initieras?

1.2 Material och avgränsningar

1.2.1 Primärmaterial

Studiens primärmaterial består av FN:s generalsekreterares, Ban Ki-moon, rapport om R2P från 2009 där han definierar R2P som begrepp och hur det kan komma att implementeras i praktiken. Primärmaterialet består också av sju stycken s k ”Meeting records”, (i detta fall verbatim records, skrivet i första person)⁴ som diskuterar implementeringen av R2P och tidigare nämnda rapport.

För att hitta primärmaterialet användes FN:s Official Documents System (ODS). Där användes sökordet ”responsibility to protect” som exakt fras i ”Simple search”-sökmotorn, där hittades nio dokument där begreppet återfanns. För att avgränsa materialet användes ett sökverktyg för att hitta platser i dokumenten där antingen ”R2P” eller ”responsibility to protect” användes. För att avgränsa detta ytterligare, och för att passa studiens syfte och metod, används inte de dokument (UN Doc. A/64/PV.89, A/65/PV.15) där ”responsibility to protect nämns”, men i relation till Human security-rapporten (UN Doc. A/64/701) . Detta för att Human security-rapporten inte behandlas i denna studie och för att R2P endast nämns i relation till denna rapport för att belysa skillnaden mellan de två.

1.2.2 Källkritik

De ”Meeting records” som analyseras i denna studie är s k Verbatim Records, d v s de är ordagranna från mötet. FN är organisationen som står till förfogande av dessa dokument, i syfte att vara transparenta gentemot stater men också världens befolkning, detta eftersom FN är ett verkställande organ utan någon högre auktoritet - annat hade varit oförsvarbart. Respektive stat ges plats till att berömma, kritisera och ställer

⁴ *Meeting Records* - UN Documentation: General Assembly - Research Guides at United Nations Dag Hammarskjöld Library, 2015-05-03.

ytterligare frågor till ämnet som diskuteras. FN skulle kunna ha redigerat dessa dokument för att få en stat att framstå som något den inte är, alltså att bakom stängda dörrar sägs en sak, men i dokumentet en annan - endast i syfte att framställa en stat på ett sätt som skiljer sig från verkligheten. Detta anses dock osannolikt, då det hade uppmärksammats av de andra staterna som deltar under mötet. Materialet och källan anses därför vara trovärdig.

2 Teori och metod

2.1 Teori

När det kommer till teori så har denna studie sett till både idealism, realism och konstruktivism, då teorier av denna karaktär är överrepresenterade inom internationella relations-teorier (IR).⁵ Det perspektiv som denna studie kommer använda är liberal institutionalism, också kallat institutionell liberalism.

FN, där studiens primärmaterial har sitt ursprung, är en institution, skapad av stater, som är till för staters utveckling av internationellt samarbete. Rapporten om implementeringen av R2P lägger mycket vikt vid internationellt samarbete som ett sätt att förebygga övergrepp mot befolkningen och skydda deras liv. Att analysera materialet genom ett perspektiv som menar att FN (och då R2P) påverkar staters beslut gör studien betydelsefull. Att analysera ett begrepp som FN vill tillämpa, men med perspektivet att det ändå inte gör någon skillnad är en annan undersökning än den denna studie har till syfte att genomföra.

I ”The Promise of Institutional Theory” argumenterar Keohane och Lisa L. Martins att synen på institutioner som något som reflekterar makthavares intressen och därför har en *marginell effekt på staters beslut, är fel*. Liberal institutionalism säger att stater agerar rationellt och egoistisk, i en värld där avtal inte kan verkställas hierarkiskt. Mellanstatliga samarbeten förväntas alltså endast om stater har betydande gemensamma intressen. Keohane och Martins påstår att institutioners kan påverka statliga aktörer, men att institutioners existens beror på realiteter av makt och intressen - institutioner gör en betydelsefull skillnad, i förening med maktrealiteter. Institutioner är således

⁵ Redaktionen, ”Det internationella systemet”, sakerhetspolitik.se, 2013-06-18.

viktiga på egen hand, men i den meningen att de kontrollerar effekterna av makt och intressen.⁶

Precis som realism är liberal institutionalism utilitaristisk och rationell i sitt synsätt och förnekar inte den internationella anarkin. Dock skiljer de sig när det kommer till frågan om vilka intressen som internationella aktörer ska påverka; internationella aktörers intressen styrs av *absolute gains*, d v s att aktören ser till hela effekten av ett beslut - hur det påverkar maktbalansen, men exempelvis även ekonomin. I och med detta kan liberal institutionalism analysera både ”militär-säkerhets”-frågan och den ”politiska-ekonomiska”, i samma ljus, när de vanligtvis hålls i sär. *Relative gains* har osannolikt någon större påverkan på samarbete om (den potentiella) absoluta vinningen (absolute gain) från samarbete är påtaglig, eller i någon annan kontext som involverar fler än två stater.⁷

När det kommer till samarbete är stater oftast oroliga över två saker: att den andra staten ska vinna mer på samarbetet, men även hur handlingar ska koordineras för att nå det resultat som eftersöks. Enligt teorin så kan institutioner bidra med värdefull information om fördelning av vinning (gains) genom samarbete. Institutioner kan underlätta dessa samarbeten genom att bidra till att lösa konflikter och försäkra stater om att vinningarna är jämnt fördelade över tid, detta genom att skapa en transparent dialog emellan stater när det kommer till exempelvis militära medel.⁸

⁶ Keohane, Robert O. & Martin, Lisa L., ”The Promise of Institutional Theory”, *International Security* Vol. 20, No. 1, 1995, p. 39-42.

⁷ Ibid., p. 39. p. 43-44.

⁸ Ibid., p. 45-46.

2.2 Metod

Som metod kommer denna studie använda sig av Sally Haslangers analytiska begreppsmodell för att analysera medlemsstaternas användande av begreppet R2P och genom detta besvara studiens frågeställningar.

Definitionen av R2P görs av generalsekreteraren i dennes rapport, men vad begreppet explicit syftar till är inte tillräckligt för att förstå dess innebörd och användning i en politiserad kontext. Detta för att definitionen ändå möjliggör olika tolkningar av begreppet, vilket framgår i "Meeting records". Därför behövs den analytiska begreppsmodell tillämpas; genom den ställs frågor som analyserar, inte bara begreppet definition, utan dess användning och även begreppets semantiska framtid.⁹ En "vanlig" begreppsanalys utmanar således inte begreppets definition utan konstaterar den istället; vad är den gängse meningen? Denna studie vill även undersöka vad begreppet R2P har formats, och kan formas, till. Det kan till och med finnas ett bättre begrepp för att beskriva meningen av R2P, vad är det i sådana fall?

Haslanger använder sin begreppsanalys för att analysera "kön" och "ras", vilket är sociala konstruktioner som har till syfte att identifiera sig själv eller andra till ett visst objekt. När det kommer till "kön" och "ras" är det individuellt i hur en person identifierar sig i respektive roller, för varje individ har ett tolkningsföreträde huruvida man uppfattar sig själv. Detta möjliggör radikala förändringar i uppfattningen om vad "kön" och "ras" innebär. I denna studie analyseras begreppet R2P, således är det politisk men möjliggör ingen "personlig" tolkning där dess grund förändras radikalt. "Kön" och "ras" kan ses som föränderliga begrepp där personen i fråga identifierar sig med vad den själv anser att exempelvis "man" eller "kvinna" är. R2P har snarare ett antal oföränderliga grundstenar, "principer", men där resterande innehåll är föränderligt.

På grund av skillnaden i hur begreppen används i det vardagliga språket och att de syftar till så skilda nivåer av användande, har analysavsnittet i Haslangers text tolkats för att passa denna typ av begrepp. Haslangers steg är inte självklara eller i punktform

⁹ Haslanger, Sally, "Gender and Race: (What) Are They? (What) Do We Want Them to Be?.", *Noûs*, 2000, p. 35.

utan sker i löpande text justerande för respektive begrepp. Huvuddragen har därför identifierats och anpassats för denna studies ändamål och begrepp.

För att analysera begreppet ”R2P” genom Haslangers analytiska begreppsmodell används ett antal steg i analysen av protokollen. Inledningsvis eftersöks syftet med begreppet: vad är meningen med R2P:s existens? Därefter undersöks vad begreppet möjliggör för praktiskt uppgift - vad gör R2P för oss? Här frågar studien även sig om begreppet är ett effektivt medel för att uppnå detta syfte, och om inte - eventuellt, vilket annat begrepp gör det? Denna metod undersöker även vad de olika uppfattningarna om begreppet har gemensamt, i Haslangers text kallat ”commonality”. Detta är en mer systematisk del av metoden som identifierar likheter och olikheter i uppfattning av begreppet, vilka konflikter uppstår? Vad i uppfattningen är delad, med varandra och med rapporten? De citat som har valt ut att analyseras i denna studie är de som har en motpart, detta för att belysa skillnader och likheter ännu tydligare. Slutligen ställs frågan om begreppet behöver omdefinieras, finns det en större konsensus i begreppsmeningen som inte stämmer överens med den nuvarande definitionen? Om så är fallet, vad bör begreppet betyda och vad kan denna nya betydelse leda till?

För att göra analysen så tydlig som möjligt kommer studien först analysera rapporten A/63/677, som beskriver R2P och implementeringen av R2P - inledningsvis med en kort deskriptiv text om R2P:s huvudelement utifrån rapporten. Sedan kommer debatten som efterföljs i mötesprotokollen analyseras; där avgränsas materialet som ska analyseras till just de bitarna där ”R2P” eller ”responsibility to protect” nämns och *talas om*. Detta görs för att avgränsa materialet ytterligare, men också för att övriga delar eller ämnen inte är relevanta för denna studies syfte och frågeställningar. I detta avsnitt analyseras texten istället genom vilka element som är återkommande men även sticker ut - genom detta jämförs staternas delade och gemensamma uppfattning av begreppet ”R2P”. Slutligen diskuteras ”resultatet” av denna analys.

3 Litteraturoversikt och tidigare forskning

Det finns mycket skrivet om R2P. Mestadels handlar det om R2P inom interventionsforskning i den operativa meningen; är det legitimt och fungerar det? Desto mindre skrivs det om R2P som begrepp; vad betyder det? Vad syftar avsändaren på när denna talar om R2P? För att identifiera denna studies forskningsläge har sökorden begränsats till ”responsibility to protect” och ”concept”. Detta för att kunna sälla bort den omfattande interventionsforskning som finns och lättare hitta den forskning som berör denna studies område - nämligen R2P som koncept (därav ”concept”).

3.1 R2P som rättsnorm

Carsten Stahn diskuterar R2P som begrepp i ”Responsibility to protect: political rhetoric or emerging legal norm?” - är det verkligen ett nytt koncept och kan det komma att klassas som en rättsnorm när uppfattningen av begreppet verkar vara oviss i de dokument som existerar? Uppsatsens syftet är således att undersöka R2P:s rättsläge och framtida riktning, men också att argumentera för att R2P dels ska förstås som ett politiskt begrepp som snabbt har accepteras på grund av att det har givits utrymme att uppfattas på olika sätt av olika aktörer i olika kontexter - dels som ett gammalt koncept i ny skrud. Stahn menar att begreppet omfattar ett spektrum av olika normativa påståenden som varierar kraftigt i deras status och graden av juridiskt stöd.¹⁰

Diana Amnéus avhandling "Responsibility to Protect by Military Means - Emerging Norms on Humanitarian Intervention?" har som syfte att förklara den sedvanliga processen och de juridiska problemen och konsekvenser som utveckling av, en eller flera, rättsnormer, av extern R2P medför (det vill säga, där internationella

¹⁰ Stahn, Carsten, ”Responsibility to Protect: Political Rhetoric or Emerging Legal Norm?”, *The American Journal of International Law*, Vol. 101, No. 1, 2007, p. 102.

åtgärder används).¹¹

Stahns uppsats förhåller sig till relevanta dokument som berör R2P och dess begreppsmening - så som ICISS-rapporten (2001), "A More Secure World: Our Shared Responsibility Report of the High-Level Panel on Threats, Challenges and Change" (2004), Kofi Annans rapport "In Larger Freedom: Towards Development, Security and Human Rights for All" (2005) och World Summit Outcome Document (2005). Det bör finnas i åtanke att denna uppsats skrevs 2007, innan Ban Ki-moons rapport hade publicerats (2009). Amnéus arbete är en avhandling och täcker således ett större forskningsområde än Stahn (i Amnéus forsknings nämns till och med Stahns uppsats¹²), men Amnéus avhandling skrevs 2008 och behandlar inte heller Ban Ki-moons rapport.

Sättet som dessa rapporter analyseras på i Stahns uppsats är genom komparativ analys innehållande en kombination av element från både juridisk metod i enlighet med undersökandet av rättsläge, men också en viss begreppsanalys. Stahn behandlar huvudsakligen dessa rapporter och vad de säger och genom det bildar sig en uppfattning om hur R2P kan komma att tolkas, snarare än att se till olika staters faktiska uppfattning. Amnéus använder ett tvärvetenskapligt tillvägagångssätt med konstruktivistiskt perspektiv och en rättspositivtisk metod i sin analys, men har även ett feministisk perspektiv för att fylla i luckan i hur rättsystemet kan komma att utvecklas i och med utvecklingen av samhällets syn på säkerhet. Istället för att ha en mänskliga rättighets-ansats så har hon istället använt mänsklig säkerhet som sin infart i studien.¹³

När det kommer till rättsläge i Stahns uppsats kan R2P återfinnas i internationell rätt, men det existerar även innovativa drag som omöjliggör en praktiskt implementering.¹⁴ Begreppet verkar även uppträda i flera skepnader vilket kan förklara den breda acceptans, då R2P kan användas i flera kontexter som ett verktyg för att nå

¹¹ Amnéus, Diana, *Responsibility to protect by military means : emerging norms on humanitarian intervention?*, n.p.: Stockholm : Department of Law, Stockholm University, 2008, p. 13.

¹² Ibid., p. 577.

¹³ Ibid., pp. 3-4.

¹⁴ Stahn, 2007, p. 110.

olika politiska mål.¹⁵

I Amnéus avhandling återfinns ett kapitel - ”The R2P at the UN” och ”Responses and state positions on R2P”. Det är *ICISS-rapportens* (2001) utfall bland stater och kommenterar från olika stater från *R2P-CS (Publ.), State-by-State Positions on the Responsibility to Protect* som analyseras. Här jämför hon även hur olika delar av världen förhöll sig till rapporten och begreppet R2P.

3.2 R2P normativa innebörd

Anne Orford argumenterar i ”Rethinking the Significance of the Responsibility to Protect Concept” för att den normativa betydelsen av R2P skymms om man endast fokuserar på begreppets relation till militära interventioner, huruvida de är godkända eller bortröstade genom veto. Orford menar att R2P:s vikt ligger i förmågan att förvandla praktik till löfte, det vill säga att R2P-begreppet förmedlar ett ramverk som kan rationalisera och stärka internationella verkställande regler.¹⁶

I sin artikel presenterar Orford för det första synen på FN som, och framväxten av, ett verkställande organ under 1960-talet.¹⁷ Sedan beskriver Orford kritiken mot godkända och icke-godkända interventioner under 1990-talet, med exempel så som Kosovo och Rwanda - vems auktoritet väger tyngst, den statliga eller den internationella? Orford menar att genom skapandet av R2P kunde denna fråga få ett svar: lagenligheten av en myndighet, vare sig lokal eller internationell, beror på villigheten att skydda den territoriala befolkningen.¹⁸

I ”The Responsibility to Protect: From an Idea to a International Norm” beskriver Gareth Evans framväxten av R2P till vad den är idag. Evans behandlar både suveränitetens relation till icke-ingripande, debatten om humanitär intervention, hur

¹⁵ Stahn, 2007, p. 118.

¹⁶ Orford, Anne, ”Rethinking the Significance of the Responsibility to Protect Concept”, *Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law)*, Vol. 106, 2012, p. 27.

¹⁷ *Ibid.*, pp. 27-28.

¹⁸ *Ibid.*, p. 29.

R2P faktiskt ska genomföras och argumenterar tillsist för en utrikespolitik (med exemplet USA) med drag av både idealism och realism - för genom detta kan R2P vara en del av en värld som bryr sig.¹⁹

Enligt Orford bör R2P förstås som ett koncept som tilldelar makt, snarare än ett koncept som påtvingar skyldigheter. Men, det finns flera problem i detta: R2P är inte godtyckligt menar Orford - en P5-stat kommer inte utsättas för R2P. Om R2P grundar sig i kapaciteten att skydda så måste "skydda" definieras i en viss tid och plats - vem bestämmer detta? Slutligen kritiserar Orford det faktum att vissa institutioner och åtgärder privilegieras vid R2P och att auktoritet som ansetts legitim på grund av sin kapacitet att skydda har haft tendens att bli auktoritär. Att detta skulle betyda ett samband mellan framväxten av auktoritära säkerhetsstater och användandet av R2P kan vara en överdrift, men det bör ses över hur långt lagens gränser sträcker sig vid internationella åtgärder för beskyddandets skull.²⁰

Evans menar att R2P föddes ur ett nytt sätt att tala om humanitär intervention - men istället för att fortsätta vidare på debatten om "rätten till att ingripa" så gjordes en total omvändning och det handlade nu istället om "ansvaret" - ansvaret att beskydda. Detsamma gällde suveränitet, som istället för att innebära "kontroll" skulle grunda sig i ansvar. Precis som Orford vill Evans få R2P att handla om mer än bara militär intervention, men till skillnad från Orford radar Evans upp de tre pelarna av R2P - förhindra, agera (på flera sätt) och återuppbygga.²¹

Vad Orford vill göra i denna artikel är att se på R2P som ett sätt att ge makt åt det internationella aktörer, snarare än att det skulle betyda fler skyldigheter för stater. Genom detta sätt prioriteras människors säkerhet över villigheten att skydda - men var går gränsen? För mycket fokus läggs på relationen mellan R2P och militära interventionen, istället måste blicken riktas åt de mindre beslut som tas genom

¹⁹ Evans, Gareth, 2006, "The Responsibility To Protect: From an Idea to an International Norm" i Cooper, Richard H. & Voinov Kohler, Juliette. (red.), *Responsibility to protect [Elektronisk resurs]* /, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2009, pp. 15-28.

²⁰ Orford, 2012, p. 30.

²¹ Evans, 2006, p. 19.

internationella verkställande åtgärder, det är nämligen där R2P normativa innebörd skapas.

Evans menar att R2P i slutändan vilar på vår gemensamma humanitet och att vi inte kan ignorera våra medmänniskors lidande.²²

3.3 R2P i praktiken

I Alex J. Bellamys bok "Global politics and the responsibility to protect: from words to deeds" beskrivs först de tre uppenbara orsakerna till varför folkmord, krigsbrott, etnisk rensning och brott mot mänskligheten sker, trots att det råder en global konsensus att om att de alla är hemska handlingar som inte ska få upprepas. Dessa orsaker är för det första, det faktum att det internationella samfundet sätter statens suveräna rättigheter före människor rättigheter - detta medför svårigheter att implementera förebyggande av, och agera vid, dessa brott. För det andra, stater motvillighet att prioritera och avsätta resurser till förebyggandet av dessa brott och slutligen avvägandet om en instans skulle vara effektiv eller inte med aspekter av både ekonomisk, politisk och humanitär art i åtanke - vad är bäst att göra i den givna situationen?

Bellamy diskuterar, i likhet med denna studie, hur stater uppfattar vilka slags åtaganden R2P medför. Han tar även upp Ban Ki-moons rapport från 2009 om implementeringen av R2P för att slutligen återkomma till frågan om R2P har potentialen att råda bot och överkomma de problem som principer, politik och den internationella varsamheten stater emellan innebär.²³

Genom dessa huvudområden undersöker Bellamy R2P i praktiken på flera plan, men menar att den vanligaste frågan är inte *om* R2P ska användas i en given situation, utan snarare *hur*. Vad R2P faktiskt gör är att tvinga fram en ny slags politik som fokuserar på förebyggande. Andra saker som Bellamy konstaterar att R2P gör genom sin existens är, för det första, att spela en stor roll i den diplomatiska diskursen, då

²² Evans, 2006, p. 28.

²³ Bellamy, 2011, pp. 2-8.

internationella aktörer kan påminna politiska ledare om deras ansvar. För det andra så hamnar skyddandet av människor från folkmord, krigsbrott, etnisk rensning och brott mot mänskligheten i fokus hos beslutsfattare, tack vare R2P. Och slutligen att R2P genererar politisk kraft att implementera, redan existerande, lagar i praktiken.²⁴

Samtlig tidigare forskning berör R2P som koncept, men det är endast Bellamy som undersöker Ban Ki-moons rapport från 2009 och även den efterföljande debatten i generalförsamlingen, som denna studie har till syfte att göra. Bellamy har möjligtvis en liknande teori, då slutsatsen blir att, inte institutioner uttalat, men R2P-normen spelar roll och gör skillnad i det politiska klimat som existerar. Bellamy använder dock fallstudier som metod, likt interventionsforskning - och syftet med studien blir snarare att undersöka R2P:s funktion i praktiken. Bellamy nämner denna studies frågeställning i sin bok: ”The difference between the critics and the Secretary-General, therefore, is the difference between what the critics would like RtoP to mean, and what states have actually agreed on.”²⁵, men tar inget steg till att undersöka detta. Med tanke på att en begreppsanalys av hur R2P används av FN som organisation och medlemsstater saknas, finns det behov av fortsatt forskning i det ämnet.

²⁴ Bellamy, 2011, pp. 197-199.

²⁵ Ibid., p. 41.

4 Undersökning och analys

4.1 A/63/677: Implementing the responsibility to protect

För att tolka hur R2P vill normförskjutas behövs en definition som tydligt implicerar vad R2P är, men även olika synsätt på begreppet (detta i Meeting records). I rapporten ”Implementing the responsibility to protect: Report of the Secretary-General” ger generalsekreteraren Ban Ki-moon en definition utifrån tre stöttepelare. Dessa kallas ”the three pillars” och utgör huvuddragen av vad R2P är och ur det ska implementeras.

4.1.1 The three pillars

Coining the phrase “responsibility to protect”, the Commission identified a responsibility to prevent, a responsibility to react and a responsibility to rebuild[...].²⁶

Dessa tre aspekter av ansvar återkommer i rapporten och är det grundläggande för definitionen av R2P, men lämnar ett rum för egen tolkning av begreppet. Därför finns det ett kapitel för varje stöttepelare som beskriver dess innebörd närmare;

Pillar one

The protection responsibilities of the State (sect. II)

Pillar two

International assistance and capacity-building (sect. III)

Pillar three

Timely and decisive response (sect. IV)²⁷

²⁶ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 9.

²⁷ Ibid., Summary.

Notera i vilken ordning stötpelarna räknas upp och i vilken ordning generalsekreteraren räknar upp dem i berättandet om R2P:s uppkomst.

There is no set sequence to be followed from one pillar to another, nor is it assumed that one is more important than another. Like any other edifice, the structure of the responsibility to protect relies on the equal size, strength and viability of each of its supporting pillars.²⁸

Det är alltså ingen skillnad i vilken stöttepelare som väger tyngst eller i vilken ordning de ska verkställas. Detta är en viktig utgångspunkt för begreppet R2P, då det kan finnas en större politisk vilja att exempelvis intervensera, än att bistå med förnödenheter.²⁹

4.1.1.1 Pillar one

Den första pelaren ”The protection responsibilities of the State” definierar *vad* staters befolkningar (medborgare eller inte) ska skyddas ifrån och *vem* som har ansvaret för att förhindra sådana brott. Här pekats fyra specifika handlingar ut: folkmord, krigsbrott, etniskt rensning och brott mot mänskligheten, men här ska även incitament av denna typ av brott förhindras. Ban Ki-moon vill här trycka på att incitament ska tas på allvar då det är av största vikt för en effektiv och förebyggande strategi.³⁰

That responsibility [...] lies first and foremost with the State. The responsibility derives both from the nature of State sovereignty and from the pre-existing and continuing legal obligations of States, not just from the relatively recent enunciation and acceptance of the responsibility to protect.³¹

Att suveräna stater ska ha skyldigheter gentemot sin befolkning är alltså ingen ny idé som uppkommit i och med implementeringen av R2P utan följer existerande normer och juridiska bestämmelser. ”[...]W]hich rests on long-standing obligations under international law.”³² Detta trycks på genomgående i rapporten i syfte att stärka R2P:s

²⁸ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, Summary.

²⁹ Bellamy, 2011, p. 4.

³⁰ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, paras. 10(b), (d), 11(a).

³¹ Ibid., para. 11(a).

³² Ibid., para. 13.

inflytande och visa upp dess juridiska förankring i internationell rätt och norm, detta i syfte att omvandla R2P till doktrin och policy.³³

These principles hold across political and economic systems because this is a matter of values and practice, regardless of a country's level of economic development. No single part of the world has a monopoly on good ideas or successful practices in this regard.³⁴

För att möta kritik om att R2P skulle vara ett verktyg för västerländsk politisk vilja att verkställas inkluderar Ban Ki-moon i detta avsnitt av rapporten att samtliga stater har kapaciteten att följa R2P. Samtidigt vill han jämställa mindre ekonomiskt utvecklade länder med de mer utvecklade. Detta kan tolkas som i syfte att sälja in idén om R2P till de stater som är kritiska till R2P att de är lika viktiga och betydelsefulla i sammanhanget.

”Respect for human rights, therefore, is an essential element of responsible sovereignty.”³⁵ Rapporten vill även knyta samman statens ansvar att skydda med att respektera mänsklig rättigheter.

[...]Member States may wish to review what more they could do, individually and collectively, to implement their obligations under human rights law and to cooperate with the United Nations human rights mechanisms. States could help to advance the prevention and protection goals relating to the responsibility to protect by working domestically and internationally to advance the broad and vital mandate of the United Nations High Commissioner for Human Rights[...].³⁶

Detta i sin tur betyder att understödja FN:s arbete med att förebygga kränkningar både inhemskt och utomlands. Pelare ett handlar således inte endast om statens ansvar inom sitt territorium, utan även om att stödja och påtrycka andra staters ansvar gentemot sin respektive befolkning.

³³ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, paras. 13, 18.

³⁴ Ibid., para. 15.

³⁵ Ibid., para. 16.

³⁶ Ibid.

States should become parties to the relevant international instruments on human rights, international humanitarian law and refugee law, as well as to the Rome Statute of the International Criminal Court[...].³⁷

En annan sak som förväntas av staten i sitt ansvar att skydda är att engagera sig i de internationella organ som jobbar för mänskliga rättigheter. Detta krav på engagemang kan förklaras genom att det hör till i att vara en ansvarstagande suveränitet.

Medlemskapet i International Criminal Court³⁸ (ICC) lyfts fram i rapporten och är återkommande ett önskvärt medlemskap för att främja och stärka R2P:s position och inverkan.

[...]the Rome Statute seeks to develop mechanisms and processes for identifying, investigating and prosecuting those most directly responsible for crimes and violations relating to the responsibility to protect, among others.³⁹

Ett medlemskap i ICC är något rapporten menar förväntas av medlemstater, då ICC är ett instrument för att kunna åtala individer för just de brotten R2P ska skydda emot och incitamenten av dessa. "[...T]o strengthen one of the key instruments relating to the responsibility to protect"⁴⁰ - ICC är alltså inte bara en domstol i kontexten R2P - utan en grundförutsättning för R2P:s existens; vid incitament eller genomförande av något av de fyra brotten måste det finnas ett organ som kan bestraffa.

Slutligen i kapitlet "Pillar one" nämns det individuella ansvaret "[...]is to foster individual responsibility"⁴¹. Detta som en del av lösningen till att förebygga dessa fyra brott som R2P omfattar. För att främja det individuella ansvaret som kan förebygga sådana grymheter måste motståndet till medverkan uppmuntras och de som motverkar dessa brott belönas.

³⁷ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 17.

³⁸ Internationella brottmålsdomstolen

³⁹ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 18.

⁴⁰ Ibid., para. 19.

⁴¹ Ibid., para. 27.

4.1.1.2 Pillar two

Den andra pelaren ”International assistance and capacity-building” avser de förpliktelser det internationella samfundet har gentemot andra stater för att assistera dem i sina skyldigheter, som nämns i pelare ett.⁴²

[...]pillar two is critical to forging a policy, procedure and practice that can be consistently applied and widely supported. Prevention, building on pillars one and two, is a key ingredient for a successful strategy for the responsibility to protect;⁴³

Pelare två bidrar alltså till förhindrandet av de fyra brotten genom den assisterande aspekten och förstärker R2P som norm i konfliktsammanhang. Rapporten menar att medlemstater förväntas behöva stöd i kriser och att assistansen är nödvändig för att kunna genomföra pelare ett. Detta ska ske genom ett av fyra alternativ: 1. Uppmuntra stater att ta sina ansvar under pelare ett. 2. Hjälpa dem att utöva detta ansvar 3. Hjälpa dem att bygga upp kapaciteten att skydda 4. Assistera stater under stress precis före kriser och konflikter bryter ut.⁴⁴

In addition to persuasive measures and positive incentives, pillar two could also encompass military assistance to help beleaguered States deal with armed non-state actors threatening both the State and its population.⁴⁵

Pelare två behöver således inte innebära att övertala andra stater att ta sitt ansvar, utan kan även omfatta militär assistans vid belägring som hotar staten och dess befolkning.

I rapporten ges även exempel på hur uppmaningar kan ges: ”Encouragement can also be expressed through dialogue, education and training on human rights and humanitarian standards and norms.”⁴⁶ Här kopplas dessa uppmaningar till de redan existerande lagar och normer inom mänskliga rättigheter - även detta för att stärka R2P som ett legitimt verktyg vid konflikt.

⁴² Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 11(b).

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid., para. 28.

⁴⁵ Ibid., para. 29.

⁴⁶ Ibid., para. 33.

Vid en punkt i rapporten tas exempel upp på när lokala organisationer har bidragit till förebyggande av brott mot delar av befolkningen:

[...][T]he potential value of region- to-region learning processes[...]and the importance of adaptation to local conditions and cultures.⁴⁷

Det vill säga att det finns en stor potential av förhindrande när lokala aktörer assisterar vid kriser, då dessa är både medvetna och vana vid den kultur och de förutsättningar som finns på plats. För att tydliggöra att det är främst lokala aktörer som bör assistera nämns det att de civila oftast har den expertis som krävs snarare än utomstående militär: ”There is a common element in these diverse efforts to help States help themselves: they largely depend on civilian, not military, expertise and presence.”⁴⁸ Detta kan förhindra kulturkrock och förstärker tanken om att R2P inte bör kränka staters suveränitet.

[...C]ollective international military assistance may be the surest way to support the State in meeting its obligations relating to the responsibility to protect and, in extreme cases, to restore its effective sovereignty.⁴⁹

Användandet av våld bör vara det sista alternativet för att hjälpa en stat i sina skyldigheter, men utomstående militära medel får användas med den berörda statens godkännande. Detta kan vara i syfte att skydda, förebygga brott, peacekeeping eller för att motarbeta väpnade grupper som hotar staten och dess befolkning.⁵⁰

Pelare två handlar dock inte endast om att hjälpa varandra: ”[...]Member States should continue to strengthen their security sectors so as to provide safe and stable conditions for all their populations, irrespective of identity.”⁵¹ För att undvika att denna assistans ens ska behövas uppmuntras det att se till sin inhemska säkerhet för all sin befolkning.

För att undvika de fyra brotten R2P relaterar till menar Ban Ki-moon i sin rapport att lagen är det mest fundamentala i detta arbete:

⁴⁷ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 37.

⁴⁸ Ibid., para. 39.

⁴⁹ Ibid., para. 40.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Ibid., para. 46.

The rule of law is fundamental to preventing the perpetration of crimes relating to the responsibility to protect. The United Nations system [...] should increase the rule of law assistance it offers to Member States.⁵²

FN-organet ska alltså även de se till och assistera medlemstater i att lagar följs. Målet med detta är att försäkra jämlik tillgång till rättvisa och förbättra rättsystemet på flera plan. Genom detta ska fler dispyter i samhället lösas genom lag snarare än våld, som i sin tur kan leda till de fyra brotten.⁵³

Slutligen nämns efterarbetet vid en kris eller konflikt: ”Post-trauma peacebuilding offers a critical point for assistance relating to the responsibility to protect.”⁵⁴ Det är av stor vikt att assistera vid återuppbyggnaden av ett samhälle - samhället hjälps att återhämta sig efter en kris, återskapa förtroende till staten och återföreninga människor.

4.1.1.3 Pillar three

Den tredje pelaren ”Timely and decisive response” är ansvaret att medlemstater ska ”respond collectively in a timely and decisive manner when a State is manifestly failing to provide such protection”⁵⁵ Det vill säga, agera kollektivt i rättan tid när en stat uppenbarligen har eller är på väg att misslyckas med att skydda sin befolkning som det beskrivs i pelare ett. Detta agerande måste dock noga avvägas utifrån FN-stadgan.⁵⁶

Vilka medel som ska användas beskrivs i rapporten: “[...]’the international community, through the United Nations, also has the responsibility to use appropriate diplomatic, humanitarian and other peaceful means[...].”⁵⁷ Här nämns diplomatiska medel så som medling. Dock nämner rapporten att det finns möjlighet att använda så kallade ”non-peaceful” medel:

⁵² Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para 47.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid., para. 48.

⁵⁵ Ibid., para. 11(c).

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ Ibid., para. 49.

[...A] wider range of collective actions, either peaceful or non-peaceful, could be invoked by the international community if two conditions are met: (a) “should peaceful means be inadequate”, and (b) “national authorities are manifestly failing to protect their populations” from the four specified crimes and violations.⁵⁸

Om fredliga medel inte är tillräckliga och inhemsk auktoritet uppenbarligen inte lyckas med att skydda sin befolkning finns det rum för militär intervention genom säkerhetsrådet och kapitel VII-mandat. Men, detta måste ske med flexibilitet och med nytt perspektiv till varje falls specifika omständigheter.⁵⁹ Vad FN helst eftersöker i tid av konflikt är självfallet dialog och fredlig övertalning. Enligt pelare tre kan olika medel användas vid regionala åtgärder under kapitel VI och VIII utan säkerhetsrådet uttalade tillstånd.⁶⁰

För att kunna agera ”i rättan tid” kan mellanstatliga organ, så som säkerhetsrådet, generalförsamlingen eller FN:s råd för mänskliga rättigheter, utse en undersökningsgrupp för att exempelvis undersöka och rapportera om påstådda kränkningar av internationell rätt eller dispyter som kan leda till att den internationella freden och säkerheten hotas. Dock ska inte liknande undersökningar ses som ett fullt substitut till faktiska handlingar i att skydda och att vara på plats i tid, utan endast ett steg i den riktningen.⁶¹

Vad ska då göras vid incitament av de fyra brotten relaterade till R2P?

When a State manifestly fails to prevent such incitement, the international community should remind the authorities of this obligation and that such acts could be referred to the International Criminal Court, under the Rome Statute.⁶²

Här menar rapporten att det internationella samfundet ska påminna de ansvariga för att skydda att om de misslyckas eller låter incitament gå ostraffat så kan det hänvisas till den internationella brottmålsdomstolen. Detta för att förhindra att incitamentet ska fortlöpa till ett brott. Det har även visat sig att när andra stater uppmärksammar de

⁵⁸ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 49.

⁵⁹ Ibid., para. 51.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Ibid., para. 53.

⁶² Ibid., para. 54.

eventuella juridiska konsekvenser (så som åtal i ICC) som politiska ledare kan få bära av exempelvis incitement så har dessa dragit. Därför uppmuntras direkta gensvar från det internationella samfundet till den berörda staten.⁶³

Diplomatic sanctions, if fully and consistently implemented by Member States, provide another way for the international community to underscore the message that committing crimes and violations relating to the responsibility to protect is unacceptable behaviour for a United Nations Member State in the twenty-first century.⁶⁴

Ett sätt att ge gensvar på handlingar som inte accepteras av FN och dess medlemmar är diplomatiska sanktioner. Riktade sanktioner mot vapen, överföringar av pengar etc. är något som säkerhetsrådet bör se över. Trots att diplomatiska sanktioner sannolikt inte kan stoppa en bestämd och målmedveten regim kan det signalera till andra stater att agera.⁶⁵

All Member States, not just the 15 members of the Security Council, should be acutely aware of both public expectations and shared responsibilities. If the General Assembly is to play a leading role in shaping a United Nations response, then all 192 Member States should share the responsibility to make it an effective instrument for advancing the principles relating to the responsibility to protect[...]⁶⁶

Alla medlemstater måste kollektivt jobba för att följa de principer som responsibility to protect implicerar, detta för att stärka R2P som verktyg och norm vid och innan konflikt/kris. Det vill säga, att inte hänvisa till R2P eller FN-stadgan vid sanktioner eller andra internationella beslut motarbetar R2P att utvecklas till doktrin och/eller juridisk norm.

⁶³ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 54.

⁶⁴ Ibid., para. 57.

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Ibid., para. 61.

4.1.1.4 Sammanfattning - Pillars

Det är märkbart att respektive stöttepelares (pillar) element kan återfinnas i respektive definition (kapitel). Detta bekräftar idén om att stötpelarna ska väga lika tungt, "[...]because none of the pillars is designed to work in isolation from the others."⁶⁷ men också att de hör ihop - utan den ena kan inte den andra verkställas.

Rapporten vill genomgående belysa vikten av lokala medel och organisationers påverkan i konflikttrabbade områden. Detta för att distansera R2P från att vara ett verktyg som legitimerar utländsk intervention, något som är känsligt i samband med den suveränitetsprincip (och internationell rätt kring det) som existerar.

R2P handlar självklart om statens eget ansvar gentemot sin befolkning, men det är inte det enda som krävs av medlemstater. R2P är även ett instrument för att förebygga och identifiera de fyra brotten under R2P. Detta betyder att medlemstater ska samverka både nationellt och internationellt - men i syfte att skydda människoliv, utan politisk underton.

4.1.2 R2P - Dess syfte, uppfyllande av sin uppgift och effektivitet

Vad är då R2P:s syfte? Varför behövs det och vad är meningen med det?

(...)[T]he ultimate purpose of the responsibility to protect: to save lives by preventing the most egregious mass violations of human rights, while reinforcing the letter and spirit of the Charter and the abiding principles of responsible sovereignty.⁶⁸

"Det ultimata syftet" med R2P är klart och tydligt att skydda liv genom att förhindra och undvika kränkningar av mänskliga rättigheter samtidigt som ansvaret som kommer med suveränitet ska stärkas. R2P ska alltså inte se till enskilda staters politiska vilja, utan kan

⁶⁷ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 29.

⁶⁸ Ibid., para. 67.

endast åberopas i de situationer som rapporten beskriver. Detta är ytterst viktigt i sammanhanget, då R2P ska ses som en balansgång mellan att skydda människor och respektera staters suveränitet:

The State, however, remains the bedrock of the responsibility to protect, the purpose of which is to build responsible sovereignty, not to undermine it.⁶⁹

Suveränitet i frågan om R2P är självklart ifrågasatt, då R2P tillåter i det sista intervention på ett eller annat sätt. Syftet med R2P är således, enligt rapporten, inte att underminera suveräniteten utan snarare att stärka den genom att staten ska ha det yttersta ansvaret att skydda sina medborgare mot de fyra nämnde brotten.

Det semantiska syftet R2P gör för oss användare är att vända på steken - det ska inte handla om rätten till att ingripa och lägga det förhindrande ansvaret på det internationella samfundet - ansvaret läggs på respektive stat. Förgrunden till R2P var tanken om ”sovereignty as responsibility”, suveränitet som ansvar. Med detta menas det att suveränitet medför ansvar, men även internationella privilegium; genom att staten uppfyller sitt ansvar och sina skyldigheter att skydda sin befolkning och respektera grundläggande mänskliga rättigheter behöver de inte oroa sig för interventioner från utlandet.⁷⁰ Detta kan uppfattas som en hållhake ifrån det internationella samfundets sida, men bör snarare ses som ett utbyte av skyldigheter och rättigheter.

Vad gör R2P för oss som begreppsanvändare? R2P inkluderar inte bara enskilda staters ansvar gentemot sin egna befolkning utan lägger även ett ansvar på det internationella samfundet att skydda människoliv. Som visat i föregående avsnitt innebär R2P även att assistera och reagera, således inte att direkt skydda människor, dock kan dessa handlingar leda till att människor skyddas (indirekt). Definitionen gör detta tydligare, men begreppet i sig kan möjligtvis lämna detta utanför mottagarens förståelse. Den praktiska uppgiften som R2P möjliggör är att samla ihop flera aspekter av ansvar gentemot civila. De fyra brotten som går under R2P blir inte heller bara den berörda statens ansvar att förhindra - vilket är logiskt med tanke på att det oftast är

⁶⁹ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 13.

⁷⁰ Ibid., para. 7.

staten som exempelvis genomför ett folkmord - utan ett ytterligare ansvar, i bakgrunden, läggs på medlemsländerna. Samtidigt är det inte meningen att andra stater ska lägga sig i i första hand, men när det eskalerar ska inte världen se på med rädsla att gå emot suveränitetsprincipen.

Är R2P som begrepp ett effektivt medel för att uppnå sitt syfte? Både ja och nej, det är svårt att komma ifrån det faktum att R2P blir ett politiserat begrepp då det innefattar intervention till viss mån, men även det faktum att dessa interventioner endast kan godkännas av säkerhetsrådet med samtliga permanenta medlemmars tillstånd. Det är inte accepterat att lägga sig i andra staters angelägenheter och det är inte heller lagligt i stor utsträckning. På grund av säkerhetsrådets roll i verkställandet av R2P uppkommer frågan om R2P borde existera som ett användbart verktyg utan säkerhetsrådets godkännande - detta då dessa medlemmar kan förhindra interventioner, av politiska och ekonomiska skäl, vilket äventyrar R2P:s huvudsyfte: att rädda liv. Strategien för att göra R2P till en juridisk norm är dock smart; detta ska göras genom att hänvisa till R2P vid assistans, uppmaning och reaktion i samband med något av de fyra brotten eller incitament till något av de fyra brotten. Att göra R2P till norm genom denna strategi är det första steget till att uppnå dess syfte. Tyvärr kopplas R2P fortfarande ihop med rätten till att ingripa - vilket försvårar uppnåendet av syftet.

4.2 Meeting records angående R2P

Många av staterna välkomnar R2P i sina anföranden men det existerar även motsättningar om hur konceptets framtid ska komma att se ut.

Vilka element återkommer i beskrivande av R2P i ”Meeting records”? Vilka konflikter i begreppsmening uppkommer? Hur används språket av medlemstater för en normförskjutning?

Det återfinns framförallt kommentarer som håller med rapporten; till exempel att definitionen är klar och tydlig från 2005 World Summit Outcome och från Ban Ki-moons rapport där samma dokument refereras till, men även att en fortsatt debatt om definitionen inte skulle bidra med något ytterligare, utan det är tid för implementering.

Ett exempel på de som vill sätta igång med implementeringen av R2P är Kenya⁷¹: ”The noble idea of the responsibility to protect is to prevent societies from falling apart[...].”⁷² Precis som i rapporten menar Mrs. Cerere att R2P syfte är, att på lång sikt bygga stabila och säkra samhällen.

The responsibility to protect is a call to implement existing commitments under international humanitarian and criminal law to protect civilians from human rights abuses at all levels. The norm of the responsibility to protect is therefore not new and is well documented in paragraphs 138 and 139 of the 2005 World Summit Outcome Document[...].⁷³

⁷¹ General Assembly, Mrs. Cerere, Kenya, *UN Doc. A/63/PV.101*, 28 July 2009, p. 3, se även: Mr. Ramafole, Lesotho, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 5; General Assembly, Mr. Olinger, Luxemburg, *UN Doc. A/63/PV.99*, 24 July 2009, p. 18.

⁷² Ibid., se även: General Assembly, Mr. Momen, Bangladesh, *UN Doc. A/64/PV.88*, 20 May 2010, p. 9, General Assembly, Mr. Wolfe, Jamaica, *UN Doc. A/63/PV.100*, 28 July 2009, p. 6.

⁷³ Ibid. Se även: Mr. Musayev, Azerbadjan, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 6; Mr. Desmoures, Argentina *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 9; Mr. Holovoka, Serbien, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 13; Mr. Wolfe, Jamaica, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 7; Mr. Zinsou, Benin, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 26; Mr. Wetland, Norge, *UN Doc. A/63/PV.99*, 24 July 2009, p. 6; Mrs. Miculescu, Rumänien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 9; Ms. Štiglic, Slovenien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 11; Ms. Roviroso, Mexiko, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 18; General Assembly, Mr. Menon, Singapore, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 7; Ms. Nworgu, Nigeria, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 26; Mr. Cabral, Guinea-Bissau, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 28; Mr. Lacroix, Frankrike, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 9; Mr. Davide, Filippinerna, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 11; Mr. McLay, Nya Zeeland, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 24; Mr. De Klerk, Nederländerna, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 27.

I R2P-rapporten så understryks det, som även här, att R2P har förankring i både internationell humanitär folkrätt och straffrätt. Detta innebär att R2P inte borde vara något nytt eller diffust för det internationella samfundet. På så sätt är R2P, trots sin ”pånyttfödelse”, väletablerat, men har först nu summerats i en egen rapport. ”[T]here should be no recourse to reinterpretation or renegotiation of the concept. Rather, we should work to find ways to implement it.”⁷⁴ Kenyas representant, med flera, menar att konceptet inte behöver definieras ytterligare, det har redan gjorts, nu ska vi snarare fokusera på att implementera det för att skydda våra befolkningar mot de fyra brotten relaterade till R2P. FN som en organisation gör implementeringen lättare i och med rapporten, men bidrar även med att åskådliggöra den juridiska grunden R2P står på. Samtidigt när det existerar en bred konsensus är misstag, och brytande av de överenskommelser som bestämts, enklare att motsätta sig och agera emot. De som går emot global konsensus kan inte samverkas med och blir maktlösa på så sätt. Detta ersätter avsaknaden av någon högre auktoritet som kan straffa stater - i det internationella system som existerar straffar stater varandra med stöd från institutioner, så som FN och ICC, det är även där som internationell rätt utvecklas.⁷⁵

I likhet med rapporten så belyses vikten av diplomatiska medel vid konflikt:

Our experience demonstrates that timely diplomatic intervention through negotiations can result in the peaceful settlement of any dispute. The mention of necessary measures should therefore not be equated with the threat of use of force.⁷⁶

Detta för att kunna landa i fredliga förlikningar vid dispyt. ”Nödvändiga medel” för att

⁷⁴ Mrs. Cerere, Kenya, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 3, **se även**: Mr. Tašovski, Makedonien, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 8; Mr. Wetland, Norge, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 6; Mr. Bui The Giang, Vietnam, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 28; Mr. Quinlan, Australien, *A/63/PV.97*, 2009, p. 21.

⁷⁵ General Assembly, The President, *UN Doc. A/63/PV.97*, 23 July 2009, p. 2.

⁷⁶ *Ibid.*, **se även**: Monsignor Bharanikulangara, Heliga Stolen, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 17; Mr. Chandra, Sri Lanka, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 3; Mr. Wolfe, Jamaica, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 7; Mr. Mlynár, Slovakien, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 9; Mr. Pålsson, Island, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 13; Mr. Santos, Östtimor, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 16; Mr. Soler Torrijos, Panama, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 16; Mr. Pak Tok Hon, Nordkorea, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 18; Mrs. Aitimova, Kazakstan, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 20; Ms. Jahan, Bangladesh, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 22; Mr. Kavanagh, Irland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 2; Ms. Roviroso, Mexiko, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 18; Mr. Çorman, Turkiet, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 21; Mr. Muñoz, Chile, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 11; Ms. Blum, Colombia, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 13.

skydda sin och andras befolkning bör därför inte jämföras med användandet av våld eller hot om detta. I R2P-rapporten beskrivs det även där att dispyter i första hand ska lösas genom medling eller andra diplomatiska medel⁷⁷ För att inte tappa fokus från vad R2P faktiskt har i syfte att åstadkomma som doktrin, läggs mycket fokus på medling. Detta kan bero på att stater vet att interventioner (pelare tre), fredliga som icke, kan i slutändan bidra med mänskligt lidande - att förespråka intervention skulle på detta sätt gå emot själva syftet med intervention. En baktanke kan även vara den att stater vill ta hand om sina egna angelägenheter, med så lite inblandning eller hot från resterande stater som möjligt. Dock kräver mellanstatliga samarbeten att stater har gemensamma intressen, vilket kan försvåra användningen av diplomatiska medel och medling med berörd stat, då man oftast inte är överens. Samtidigt öppnar det upp för samarbete mellan två, eller fler, stater som gemensamt vill nå ett mål, däri eventuellt att påverka en tredje part. När ett flertal stater håller med om denna punkt avseende medling, ger det samtidigt påbackning av påståendet att intervention inte bör användas, detta är självklart önskvärt, men i vissa fall nödvändigt enligt rapporten. Detta kan därför också ses som ett medhåll om att pelare tre, och då intervention, inte hör hemma i begreppet ”R2P”.

In order to enhance the crucial role that States and regional and subregional organizations[...]can play in furthering the goals of the responsibility to protect, it is important for the international community to assist in developing the capacity to effectively implement responsibility to protect obligations.⁷⁸

⁷⁷ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 10(c).

⁷⁸ Mrs. Cerere, Kenya, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 3, **se även:** Mr. Desmoures, Argentina *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 9; Mr. Faati, Gambia, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 12; Monsignor Bharanikulangara, Heliga Stolen, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 17; Mr. Chandra, Sri Lanka, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 2-3; Mr. Davies, Sierra Leone, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 5; Mr. Mlynár, Slovakien, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 9-10; Ms. Toutkhalian, Armenien, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 14; Mr. Santos, Östtimor, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 16; Mr. Kavanagh, Irland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 2; Mr. Mattusek, Tyskland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 7; Ms. Štiglic, Slovenien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 11; Mr. Al-Allaf, Jordanien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 16; Mr. Haroon, Pakistan, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 3; Mr. Menon, Singapore, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 7; Ms. Shalev, Israel, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 15; Mr. Sangqu, Sydafrika, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 17; Mr. Christian, Ghana, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 19; Mr. Lidén, Sverige, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 5; Mr. Abdelaziz, Egypten, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 6; Lord Malloch-Brown, Storbritannien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 7; Mr. Natalegawa, Indonesien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 8; Mr. Grauls, Belgien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 18; Mr. Park In-kook, Sydkorea, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 19; Mr. Quinlan, Australien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 21; Mr. Urbina, Costa Rica, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 23.

Då det existerar länder som inte har tillräckliga medel för uppfylla sin skyldighet att beskydda sin befolkning så borde FN-program arbeta direkt eller tillsammans med regionala organisationer för att integrera R2P i sina kapacitetsbyggande insatser. Även Tysklands representant Mr. Mattusek talar om samarbete och förebyggande:

"[...C]ooperation and prevention are the basic principles of the responsibility to protect."⁷⁹ Det existerar sannerligen en större konsensus att samarbete och förebyggande (pelare två synnerligen) är vägen till implementation av R2P. I denna kontext går det att jämföra *medling* med *förebyggande*, vilket ger samma utfall som tidigare citat.

Det understryks från ett flertal olika stater att R2P endast ska relateras till folkmord, krigsbrott, brott mot mänskligheten och etnisk rensning. Mr. Liu Zhenmin, Kina är en av dessa:

[...T]he concept of the responsibility to protect applies only to the four international crimes of genocide, war crimes, ethnic cleansing and crimes against humanity. No State should expand the concept or interpret it in an arbitrary manner. It is imperative to avoid abuse of the concept and to prevent it from becoming a kind of humanitarian intervention.⁸⁰

Att vidga konceptet om R2P, menar Kina med flera, skulle flytta fokus från det riktiga syftet och den kontext begreppet omges av. Detta i sin tur gör begreppet löst och *för* applicerbart, vilket kan leda till minskad trovärdighet för dess effektivitet på bestämt

⁷⁹ Mr. Mattusek, Tyskland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 7; Mr. Vilović, Kroatien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 15; Ms. Rovirosa, Mexiko, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 18; Mr. Çorman, Turkiet, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 21; Mr. Mayr-Harting, Österrike, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 2; Mr. Christian, Ghana, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 20; Ms. Nworgu, Nigeria, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 27; Mr. Natalegawa, Indonesien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 8; Mr. Lacroix, Frankrike, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 9; Mrs. Viotti, Brasilien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 13.

⁸⁰ Mr. Liu Zhenmin, Kina, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 23, **se även**: Mr. Holovoka, Serbien, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 13; Mr. Tommo Monthe, Kamerun, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 15; Mr. Wolfe, Jamaica, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 6; Mr. Minn, Myanmar, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 7; Mr. Al Habib, Iran, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 11; Ms. Jahan, Bangladesh, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 22; Mr. Aisi, Papua New Guinea, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 22; Mr. Kafanabo, Tanzania, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 28; Mr. Kavanagh, Irland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 2; Mrs. Miculescu, Rumänien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 10; Mrs. Pino Rivero, Kuba, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 23; Mr. Haroon, Pakistan, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 3; Mr. Menon, Singapore, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 7; Mr. Sangqu, Sydafrika, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 16; Mr. Alvarez, Uruguay, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 18; Mr. Takasu, Japan, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 21; Mr. Lacroix, Frankrike, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 9; Mr. Davide, Filippinerna, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 11; Mrs. Viotti, Brasilien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 12; Mr. Quinlan, Australien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 21; Mr. Urbina, Costa Rica, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 23.

användningsområde. Samtidigt som en omdefinition av begreppet är önskvärt från flera håll, så ska det inte beröra användningsområdena. Att använda R2P snävt och endast applicera det på ett fåtal brott gör konceptet smalt, men djupt. På detta sätt kan mer göras, men endast på en mindre del av de problem som kan återfinnas hos stater. Dessa brott anses vara bland de värsta som kan drabba befolkningar och det internationella samfundet har gjort den avvägningen att de måste prioriteras i säkerhetsfrågan.

Samtidigt som det finns medhåll och acceptans gentemot rapporten och dess pelare existerar det även kommentarer som initierar något som medlemsstaterna inte kommit överens om:

I A/63/PV.97 anser Italien att användandet av säkerhetsrådets permanenta medlemmars veto i samband med R2P är något som måste diskuteras vidare:

Recognizing the special responsibilities of the five permanent members of the Security Council, the Secretary-General urges them to refrain from employing or threatening to employ the veto in situations of manifest failure to meet obligations relating to the responsibility to protect and to reach a mutual understanding to that effect. Important voices of civil society and academia from the permanent members have raised similar instances. This is a very delicate issue driven by the concerns and expectations of international public opinion, and Italy believes that the debate must continue⁸¹

Så som säkerhetsrådet ser ut idag, innehar fem stater en permanent plats med en vetoröst. Att återfinna något initiativ att helt avskaffa denna rätt, av de permanenta staterna framgår inte - möjligtvis för att skydda sina politiska och ekonomiska intressen.

⁸¹ Mr. Terzi di Sant'Agata, Italien, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 28, **se även:** General Assembly, Mr. Valero Briceño, Venezuela, *UN Doc. A/63/PV.105*, 14 September 2009, p. 3; Mr. Zainuddin, Malaysia, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 4; Mr. Ajawin, Sudan, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 11; Mr. Wolfe, Jamaica, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 7; Mr. Santos, Östtimor, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 16; Mr. Nhleko, Swaziland, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 21; Mr. Zansou, Benin, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 26-27; Mr. Valero Briceño, Venezuela, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 3, p. 5; Mr. Solón-Romero, Bolivia, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 8; Mr. Gasana, Rwanda, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 18; Mr. Maurer, Schweiz, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 5; Mr. Menon, Singapore, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 8; Ms. Espinosa, Ecuador, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 9; Mr. Sangqu, Sydafrika, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 17; The President, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 3; Mr. Abdelaziz, Egypten, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 6; Mr. Rosenthal, Guatemala, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 15; Mr. Park In-kook, Sydkorea, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 20; Mr. Urbina, Costa Rica, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 24; Mr. McLay, Nya Zeeland, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 24.

För P5⁸² skulle ett sådan steg innebära förlust på många plan, framförallt de politiska och ekonomiska, med detta medföljer en förändring i den maktbalans som existerar. Men de bör i samband med R2P-relaterade brott inte åberopa sitt veto, då det primära ansvaret P5 har är att upprätthålla internationell fred och säkerhet.⁸³ Att använda sitt veto skulle sätta en politisk ton på R2P som verktyg att skydda världens befolkning, därför borde veto-användandet i R2P-sammanhang undanbedjas.⁸⁴ Att lägga sitt veto i situationer som rapporten beskriver att R2P ska användas och hänvisas till må vara veto-användarens rätt, men detta riskerar att sänka Säkerhetsrådet status och auktoritet i andra sammanhang. För begreppets skull skulle användandet av veto i R2P-sammanhang innebära en förlust i den trovärdighet som, exempelvis, rapporten försöker initiera. Det största orosmomentet verkar vara att R2P kan bli ett nytt sätt att legitimera intervention och att R2P:s effekt skulle kunna bli den motsatta. Grundförutsättningen för att göra begreppet ”R2P” icke-selektivt skulle vara att Säkerhetsrådet förhåller sig neutrala.

Ryssland, med flera, anser att en del av problematiken med R2P är dess definition:

[...]In our opinion, the conditions for turning those ideas into practical mechanisms and institutions have not yet been met. We consider that the proposed strategy for implementing the responsibility to protect should focus on broad recognition of that concept in clear and understandable terms. However, such recognition does not seem possible to us without further in-depth work on its main elements in the light of the principles and purposes of the United Nations Charter. An important step in that area was taken with the approval of paragraphs 138, 139 and 140 of the 2005 World Summit Outcome. However, that work is far from complete.⁸⁵

⁸² De fem permanenta medlemmarna av Säkerhetsrådet med en vetoröst.

⁸³ *Charter of the United Nations*, 1 U.N.T.S. XVI, 24 October 1945, art. 24(1).

⁸⁴ *Implementing the Responsibility to Protect*, 2009, para. 61.

⁸⁵ Mr. Margelov, Ryssland, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 12, **se även**: Mr. Ajawin, Sudan, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 5; Mr. Al Habib, Iran, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 6; Ms. Espinosa, Ecuador, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 6; Mr. Faati, Gambia, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 12; Mr. Chandra, Sri Lanka, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 2; Mr. Al Habib, Iran, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 10; Mr. Aisi, Papua New Guinea, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 23; Mr Kafanabo, Tanzania, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 28; Mr. Kavanagh, Irland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 3; Mr. Al-Shafi, Qatar, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 13; Mr. Beck, Salomonöarna, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 14; Ms. Roviroso, Mexiko, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 18; Mr. Gasana, Rwanda, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 20; Mr. Çorman, Turkiet, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 21; Mr. Menon, Singapore, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, pp. 7-8; Mr. Loulichki, Marocko, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 12.

Det krävs fortfarande en tydligare definition som samtliga medlemstater accepterar, och innan det har skett kan inte R2P användas i praktiken. En ännu tydligare slutlig definition av R2P och dess omfång behövs för att stater fullt ska kunna acceptera R2P som ett operativt medel. Detta för att en absolut konsensus av R2P:s innebörd saknas och kan då inte ses som en auktoritär *norm*. Framförallt måste R2P stämma överens med FN-stadgans principer och syfte. Att det inte skulle råda en sorts konsensus om definition har denna studie tidigare motbevisat. Det som snarare vill förmedlas är att R2P gör intrång på suveränitetsprincipen, som är noga nedtecknad i FN-stadgan⁸⁶, men det gör även FN-stadgan ”i sig själv” i och med Säkerhetsrådets mandat att besluta om intervention.⁸⁷ På detta sätt kan Rysslands uttalande ses som motsägelsefullt, då de själva innehar detta veto. Dock måste Rysslands uttalande tolkas i ljuset av sin maktposition - vilka konsekvenser kan R2P medföra i relation till interventionspolitiken? För Rysslands del negativa, då spelrummet för vetorätten är i största mån kritiserad, samtidigt som det öppnar upp för stater utan denna rätt att påverka. Ett bortfall av vetorätten i R2P-sammanhang är ett bortfall av makt och påverkan på flera plan och ett tillskott av R2P är ett tillskott av fler åsikter vid konflikt.

I och med denna kritik gentemot definitionen av R2P växer det som konsekvens fram ytterligare problematik: I A/63/PV.99 poängterar Indiens representant, Mr. Puri, att en problematik med begreppet R2P är att det kan komma att bli manipulerat för att legitimera intervention och våldsanvändande:

⁸⁶ UN Charter, 1 U.N.T.S. XVI, 24 October 1945, para. 2(1).

⁸⁷ Ibid., para 42.

[...T]here have been attempts to use the responsibility to protect disingenuously, including at the highest levels in the international community.[...]we will ensure that it is used only for its stated purpose and that the potential for its misuse is minimized.⁸⁸

I detta fall är motsättningen den att R2P skulle kunna manipuleras och användas som en ursäkt att ingripa eller använda våld - där det egentligen inte är tillåtet. Vid sådana konflikter skulle rätten att intervensera ses som unilateral och selektiv, och när denna selektivitet åskådliggörs är det tydligt att de med den eventuella rätten att intervensera är sådana stater som under historiens gång gjort det förut och/eller innehar exempelvis politisk, ekonomisk och militär makt. Detta skadar framförallt de mest fattiga och utsatta staterna. I rapporten understryker Ban Ki-moon att (och i mötesprotokollen är det ett flertal stater som gör detsamma) R2P inte ska ha en politisk underton, utan syftet är att skydda människoliv.⁸⁹ R2P kan och, framförallt, har missbrukas genom påhittade skäl. I detta återfinns sanning, men det får inte förbises att stater i själva verket har förgripit sig på sin befolkning genom tiden. Detta påstående om manipulation av R2P kan härledas tillbaka till den vetorätt som P5 innehar - det är snarare där problematiken ligger. Men, eftersom FN är institutionen bakom rapporten, bör inte R2P kunna manipuleras i sådan utsträckning, då effekten av detta är motsättningar från andra stater och då organisationen själv. Att manipulera R2P så långt att intervention bifalles, utan några som helst bevis för dess nödvändighet är osannolikt med tanke på regleringen av FN och dess medlemsstater, effekten av detta är för omvälvande och skulle resultera i större förluster politiskt, än vinningar i andra aspekter.

I A/63/PV.100 uttrycker Ryssland även en oro över att implementera R2P på grund tendensen att missuppfatta begreppet:

⁸⁸ Mr. Puri, Indien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 25, **se även:** Mr. Benítez Versón, Kuba, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 4; Mr. Loayza Barea, Bolivia, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 5; Mr. Lomaia, Georgien, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 7; Mr. Musayev, Azerbadjan, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 7; Mr. Holovoka, Serbien, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 13; Mr. Al Habib, Iran, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 10-11; Mr. Hermida Castillo, Nicaragua, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 13; Mr. Pak Tok Hon, Nordkorea, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 17; Mrs. Aitimova, Kazakstan, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 19; Ms. Jahan, Bangladesh, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 22; Mr. Kavanagh, Irland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 3; Mr. Solón-Romero, Bolivia, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 8; Mr. Al-Allaf, Jordanien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 16; Ms. Roviroso, Mexiko, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 18; Mr. Haroon, Pakistan, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 3-4; Mr. Rosenthal, Guatemala, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 15.

⁸⁹ Implementing the Responsibility to Protect, 2009, para. 67.

Its development and implementation could significantly shape key trends that will determine the future of the entire system of international relations and the international rule of law. That is precisely why we are convinced that we should be measured and cautious in addressing any idea regarding implementation of the authoritative and relevant ideas of the 2005 World Summit Outcome document on the responsibility to protect. We warn against taking rash and hasty steps to apply that idea arbitrarily to specific countries and against interpreting it too broadly. That is not only counterproductive, but also dangerous in terms of harnessing international efforts to promote international peace and security.⁹⁰

Och även Indiens Mr. Puri påpekar detta:

As we do not live in an ideal world, we need to be cognizant that the creation of new norms should at the same time completely safeguard against the misuse of those norms. In this context, the responsibility to protect should in no way provide a pretext for humanitarian intervention or unilateral action.⁹¹

Det ska existera en tendens att misstolka idén med R2P, som om att det skulle innebära rätten att lägga sig i suveräna staters angelägenheter hur som helst, men också strida emot FN:s syfte att främja internationell fred och säkerhet. Trots den konsensus som råder, att stater skall skydda sin befolkning ifrån humanitära brott, så saknas det en konsensus när det kommer till användbarheten av R2P i politiska realiteter. Avsaknaden av konsensus är orsaken till varför stater skulle vara kritiska till idén om R2P. Det är endast om suveränitetsprincipen, som omfattar icke-intervention, bryts som den internationella freden och säkerheten skulle vara hotad. Det är märkligt att Ryssland, som innehar vetorätt, räds av detta, då de innehar vetorätt och kan stoppa interventioner om de så önskar. Antagligen kommer rädslan från annat håll: effekten av att acceptera

⁹⁰ Mr. Margelov, Ryssland, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 12, **se även:** Mr Ajawin, Sudan, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 5; Ms. Rubiales de Chamorro, Nicaragua, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 7; Mr Ajawin, Sudan, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 10; Mr. Chandra, Sri Lanka, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 2; Mr. Al Habib, Iran, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 11; Mr. Pak Tok Hon, Nordkorea, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 18; Mr. Valero Briceño, Venezuela, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 3; Mr. Al-Shafi, Qatar, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 13; Mr. Çorman, Turkiet, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 21; Mr. Haroon, Pakistan, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 3-4.

⁹¹ Mr. Puri, Indien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 25.

och använda R2P som norm skulle begränsa de olika aspekterna av makt en permanent medlemsstat av Säkerhetsrådet innehar.

Ytterliga ett orosmoment som växer fram ur både den ”bristfälliga” definitionen, men även vetorätten P5 innehar, som även är återkommande i mötesprotokollen, är det faktum att R2P kan användas, men också väljas att förbises på grund av politiska mål. Indiens Mr. Puri igen:

Even a cursory examination of reasons for non-action by the United Nations, especially by the Security Council, reveals that in respect of tragic events that were witnessed by the entire world, non-action was not due to lack of warning, resources or the barrier of State sovereignty, but was due to the strategic, political or economic considerations of those on which the present international architecture places the onus to act.⁹²

Syftet med R2P skulle vara att förhindra de fyra brotten, i enlighet med rapporten - R2P ska således inte användas som verktyg för att nå politiska mål eller bestraffa någon part som inte delar exempelvis politisk, ekonomisk, eller kulturell åsikt med en viss regering. Det kan inte rättfärdigas att försöka vara en del av politiska processer som har till syfte att lösa konflikter, på villkor om att ha immunitet från ansvar. Att använda R2P för politiska syften får begreppet att tappa sin trovärdighet då det går ifrån sitt ursprungliga syfte. Som denna studie har argumenterat förut, så har rättigheter i och med FN-stadgan utnyttjats för exempelvis politiska mål, men effekterna av detta kan regleras om vinningen sprids ut på flera aspekter och parter.

Det finns även kommentarer i den efterföljande debatten som vill inkludera aspekter av R2P som inte kan återfinnas i rapporten:

I sitt anförande inkluderar Bolivias representant Mr. Loayza Barea en aspekt av att skydda sin befolkning som inte är tydlig i rapporten:

⁹² Mr. Puri, Indien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 25, **se även**: Mr. Gutiérrez, Peru, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 2; Mr. Musayey, Azerbadjan, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 7; Mr. Ajawin, Sudan, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 10; Mr. Faati, Gambia, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 12-13; Ms. Abdelhady-Nasser, Palestina, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 18; Mr. Al Habib, Iran, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 11; Mr. Kavanagh, Irland, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 2; Mr. Valero Briceño, Venezuela, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 6; Mr. Al-Shafi, Qatar, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 13; Mr. Al-Allaf, Jordanien, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 16; Mr. Menon, Singapore, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 7.

That obligation also entails the responsibility to preserve our resources, without which we cannot survive and the overexploitation of which threatens the very survival of the human race.⁹³

Här inkorporeras klimataspekten i skyddandet av människoliv, vilket är helt rimligt med tanke på hur klimatet kan bidra till svält, katastrof och lidande. Dock kan det inte kopplas till ett av de fyra brotten som R2P relaterar till. För att förstå varför denna aspekt tas upp måste man se till Bolivias nuvarande situation: enligt en Oxfam rapport har klimatförändringarna tagit extremt hårt på Bolivias fattiga befolkning. På grund av den stundande klimatförändringen listar Oxfam de fem huvudsakliga konsekvenserna av global uppvärmning för Bolivia; försämrad matsäkerhet, försämrad vattentillgänglighet, fler och värre naturkatastrofer, ökning av mygg-burna sjukdomar och fler skogsbränder.⁹⁴ Detta uttalandet har i syfte att normförskjuta, antagligen för att få en större assistans i de problem Bolivias stat möts av.

Även Sri Lankas representant Mr. Chandra poängterar att det finns andra aspekter som stater bör ta ansvar över, för att på så sätt skydda sin befolkning:

In today's interdependent world, responsible sovereignty must also apply to key issues such as the prohibition of the use of nuclear weapons and other weapons of mass destruction, nuclear disarmament, non-proliferation, counter-terrorism, global warming, biological security and economic prosperity. These issues pose as great a challenge to the international community's R2P capacity as the four crimes identified in the report. Millions of lives are at stake due to the actions or doctrines of some States that have contributed to the menace of weapons of mass destruction, increasing temperatures on our planet and unwillingness to comply with the international protocols ratified by most States. [...] These issues have been kept out of the present scope of R2P, but they become relevant to the larger issue of the responsible exercise of sovereignty that needs to be factored in to understand the challenges that States are confronted with while, at the same time, being cognizant of their international obligations. It is important that we freely discuss those issues here in the Assembly and ask ourselves whether R2P can be applied fairly.⁹⁵

⁹³ Mr. Loayza Barea, Bolivia, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 5.

⁹⁴ "Bolivia: Climate change, poverty and adaptation", *Oxfam International*, 2009-11-03.

⁹⁵ Mr. Chandra, Sri Lanka, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 4.

Dessa aspekter hör inte till R2P:s ”kapaciteter”, och det är ett problem menar Mr. Chandra. Det ansvar som kommer med suveränitet kan inte begränsas till de fyra brotten relaterade till R2P - i dagens samhälle är det inte längre endast dessa som kan medföra mänskligt lidande i stor utsträckning. Därför föreslår Mr. Chandra att även dessa aspekter, exempelvis globala uppvärmningen och massförstörelsevapen ska tas till beaktning vid diskussion i generalförsamlingen om R2P och dess omfång. Som tidigare nämnt är dessa aspekter väldigt rimliga att se till i beskyddandet av människors liv, men precis som Mr. Chandra själv nämner är dessa inte en del av R2P. Precis som i Bolivias fall måste man se till den kontext som Sri Lanka omges av - att nämna dessa aspekter av mänskligt lidande kan bero på minst två saker: för det första på grund av att man vill flytta fokus ifrån inbördeskriget och de anklagelser regeringen står inför när det just kommer till övergrepp på befolkningen.⁹⁶ För det andra kan exempelvis de klimatförändringar som sker just nu faktiskt påverka Sri Lankas havsnivå och andra naturkatastrofer som i sin tur kan leda till bakslag för lantbruket, fisket och till och med turismen.⁹⁷ Med detta kan ovanstående ses som ett ”rop på hjälp”.

Ms. Rubiales de Chamorro, Nicaragua, poängterar andra användningsområden för R2P:

My delegation believes that the concept of the responsibility to protect must be understood as the duty of each State to watch over the security of its citizens by ensuring the rights to life, food, education and health care and respect for human rights.⁹⁸

R2P ska förstås, enligt Nicaraguas representant, som varje stats plikt att se över sina medborgares säkerhet genom att försäkra rätten till liv, mat, utbildning, sjukvård och ha respekt för mänskliga rättigheter. Enligt rapporten är dock R2P skyldigheten att skydda och förhindra både handlandet och incitamentet av folkmord, brott mot mänskligheten, krigsbrott och etnisk rensning. Precis som i Bolivias fall har detta uttalande till syfte att

⁹⁶ ”Q&A: Post-war Sri Lanka”, *BBC News*, 2015-01-09.

⁹⁷ Gardner, Margaret, ”Climate change threat to Sri Lanka”, *The Guardian*, 2013-11-13.

⁹⁸ Ms. Rubiales de Chamorro, Nicaragua, *UN Doc. A/63/PV.105*, 2009, p. 7.

normförskjuta R2P användningsområde. Det är problematiskt att, exempelvis, Nicaragua med flera inte inkluderar hela dess befolkning i sina uttalanden, samtidigt som man är mån om att inkludera flera aspekter av skydd i R2P, speciellt med tanke på de många statslösa människor som finns.

Mr. Gutiérrez, Peru, om de fyra brotten relaterade till R2P:

As for the crimes of genocide, war crimes, ethnic cleansing and crimes against humanity, we must work to define these clearly. We cannot simply describe them in a generic fashion, but must analyse how they are covered under practical and customary international law in order to effectively implement the three pillars on the basis of that consensus.⁹⁹

Här menar Perus representant att de fyra brotten som R2P berör är dåligt definierade vilket kan försvåra implementeringen av R2P i praktiken. Detta för att brotten inte skulle vara noggrant beskrivna i relation till internationell rätt, då är det svårt att finna en konsensus i när ingripande ska ske. Även Swazilands representant Mr. Nhleko nämner något liknande i sitt anförande:

I wish to appeal to the Secretary-General to take a closer look at the definition of ethnic cleansing and to find the means to broaden or deepen it to include such considerations. Our thinking is that such all-around elaboration with regard to the four crimes will certainly enhance the operational utility of R2P.¹⁰⁰

Även här menas det att en tydligare definition av, i detta fall, etnisk rensning, skulle ge fördel till det operativa användandet av R2P. Varför en definition av respektive brott skulle göra R2P mer ”användarvänligt” i olika kontexter kan förklaras genom grundläggande kommunikation: när det finns en gemensam förståelse av ett begrepp kan detta lättare användas för att beskriva liknande situationer som en viss sak. När vi vet hur brottet kan uppträda i olika kontexter är det lättare för oss att identifiera brottet i liknande situationer och finna en passande åtgärd.

⁹⁹ Mr. Gutiérrez, Peru, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 1, se även: Mr. Rosenthal, Guatemala, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 15.

¹⁰⁰ Mr. Nhleko, Swaziland, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 21.

We must also follow the sequence of the pillars. That means starting with the first pillar, recognizing that the responsibility to protect lies primarily with the State, and moving on to the second pillar concerning international assistance and capacity-building.¹⁰¹

Här går Perus representant emot rapporten och menar att den ordningen pelarna beskrivs i ska användas i implementeringen av R2P. Rapporten menar det motsatta: att det inte finns en specifik ordning i vilken pelarna verkställs. Varför Perus kan tänkas påstå detta är på grund av normförskjutningen av R2P - undvika pelare tre till största mån. Citatet bör tolkas på det sättet att statens ansvar ska prioriteras, snarare än att medlemsstaterna ska vara passiva vid eventuella brott.

Bolivias representant, vänder på frågan, då andra stater ska enligt honom ha skyddat förbrytare genom asyl:

[...W]hat happens to State's responsibility to protect when other States do not allow it to meet its obligation to protect its citizens from crimes against humanity? What measures does the Secretary-General propose when faced with States that protect those suspected of crimes against humanity?¹⁰²

Detta är en intressant frågeställning, då rapporten inte behandlar denna situation. Bolivia menar att statens ansvar kan *hindras* av andra staters beteenden. Dilemmat blir när stater har ansvaret att döma förbrytare, men hindras av andra stater att göra det. Även om denna frågeställning inte ställs av flera stater är detta en problematik som absolut är relevant i utvecklingen av begreppet "R2P".

Ms. Espinosa, Ecuador, åskådliggör hur sanktioner med syfte att skydda istället skadar:

¹⁰¹ Mr. Gutiérrez, Peru, *UN Doc. A/63/PV.101*, 2009, p. 1.

¹⁰² Mr. Solón-Romero, Bolivia, *UN Doc. A/63/PV.99*, 2009, p. 8.

It is important to take into account that any sanction or economic embargo that directly impacts the survival and well-being of innocent civilians cannot be, under any conceptual framework, an acceptable measure.¹⁰³

Detta är en vanlig kommentar vid, exempelvis, ekonomisk sanktion, även i andra kontexter än generalförsamlingen - att civilbefolkningen är det av staten som tar ”smällen”, snarare än staten och dess ledare. Detta uttalande har till syfte att visa på att diplomatiska medel inte är så oskyldiga till lidande som de framstår att vara i tidigare citat, där dessa medel sätts i fokus när det kommer till att påverka stater.

Medan flera stater går emot den tredje pelare, som denna studie påvisat tidigare, så menar exempelvis Frankrikes representant att den tredje pelaren gör R2P fullständig:

However, the responsibility to protect would not be complete without the third pillar, which gives it its full meaning — that is, the international community’s reaction when one of the four crimes is being or is about to be committed.¹⁰⁴

Frankrike menar att R2P blir verkningslöst utan sin tredje pelare, det måste finnas ett incitament av konsekvenser för att pelare ett och två ska användas. Detta är intressant i både den aspekten att det är ett av få liknande uttalanden och att Frankrike innehar en vetoröst.

¹⁰³ Ms. Espinosa, Ecuador, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 9.

¹⁰⁴ Mr. Lacroix, Frankrike, *UN Doc. A/63/PV.97*, 2009, p. 10, se även: Mr. Zinsou, Benin, *UN Doc. A/63/PV.100*, 2009, p. 24-25; Mr. Haroon, Pakistan, *UN Doc. A/63/PV.98*, 2009, p. 4.

5 Slutsats

Den uppenbara konflikten som går att återfinna i mötesprotokollen är att definitionen av R2P inte skulle vara klar, eller att den är för otydlig. Många av staterna är överens om att det inte behövs något ytterligare definition, utan fokuserar på hur R2P ska implementeras. Andra stater tycker att det finns luckor i definitionen och att detta kan leda till missuppfattning om vad som faktiskt är tillåtet under R2P. Genom att definitionen skulle vara bristfällig, kan detta leda till olaglig intervention. Intervention i R2P-sammanhang har visat sig vara det stater oroar sig mest över, det öppnar för en legitimering av interventioner om en stat skulle misslyckas med att uppfylla sina skyldigheter. Antingen att andra ska få intervensera i stater där diverse aspekter av intressen kan finnas eller att de själva ska bli utsatta för intervention. I och med att definitionen av R2P skulle vara otillräcklig så hamnar det faktum att R2P är tydligt förankrad i internationell rätt, folkrätt och FN-stadgan i skymundan. Problemet med definitionen påvisar fler problem som är i direkt koppling med den, så kallade, ”diffusa” uppfattningen av R2P. Man talar om missuppfattning, manipulering och politiska mål som direkta konsekvenser av en bristfällig definition. Samtidigt som denna problematik uppdagas tas nästintill inget initiativ för att beskriva vad det *faktiskt* är. Denna ”problematik” får då tendensen att uppfattas endast som ett hinder för att implementera R2P. Detta är i sig förklarligt, med tanke på hur implementeringen av R2P som rättsnorm skulle slå emot, speciellt, de stora ekonomierna, de med politiska makt och de stater med bristfällig respekt gentemot mänskliga rättigheter.

Den uppenbara likheten mellan majoriteten av anföranden är att stater vill förtydliga att R2P endast ska användas vid genomförande eller planering av antingen folkmord, brott mot mänskligheten, krigsbrott och etnisk rensning - detta ska följas strikt. Att vidga konceptet att omge andra kriser riskerar att göra R2P till ett mjukt begrepp, i den meningen att det appliceras på fler saker än sitt ursprungliga syfte har i åtanke - R2P mister sin trovärdighet som ett verktyg att skydda människoliv. Men, här

får vi inte glömma den rationella sidan av stater - att utvidga begreppet ytterligare skulle också implicera fler skyldigheter som staten har gentemot sin befolkning. Och om dessa skyldigheter inte uppfylls ges upphovet till reaktion av medlemstater.

En annan likhet som går att identifiera i staters uttalanden är den om *förebyggande* och *samarbete*. I rapporten återfinns ett fokus på förebyggande än agerande, detsamma gäller staters uttalanden i mötesprotokollen. Det är enklare att influera till en sådan global konsensus, än en konsensus om agerande. Det är mer sannolikt att fler stater är emot intervenerande åtgärder då det innebär att andra lägger sig i nationella affärer. Förebyggande och samarbete är på ett sätt också att lägga sig i nationella affärer, men de är maskerade av andra ordval, då denna studie har åskådliggjort känsligheten av begrepp så som ”intervention”. Med ett fokus på *förebyggande*, *samarbete* och *medling* så normförskjuts R2P från uppenbar intervention till ett mer diplomatiskt sätt. Förebyggande kan mycket väl inkludera sanktioner, som i sin tur kan skada civilbefolkningen.

Det jag personligen hade förväntat mig genom denna studie var att P5 skulle göra större utspel eller tydligare markeringar i hur de förhåller sig till begreppet. Som läsare kommer man märka att dessa inte citeras eller hänvisas till i så stor utsträckning då de i majoritet inte motsätter sig respektive bekräftar R2P tydligt. Det tydligaste uttalet är Frankrike som insisterar att pelare tre måste vara en del av R2P-begreppet för att konceptet ska anses trovärdigt och ses som en motivation till att utöva framförallt den första pelaren.

Hur ska denna begreppsmening initieras i det internationella samfundet? Ett problem som åskådliggörs i denna studie är det inkonsekventa användandet av ord som kopplas ihop med begreppet. Ett sådant exempel är där rapporten skriver ”befolkning” när den syftar på att beskriva vilka som ska beskyddas, medan ett antal stater använder ”medborgare” istället. Detsamma gäller också motsättningar och medhåll; när stater syftar på en problematik används olika ord för att beskriva den, och vice versa. Att denna diskussion kommer upp på tapeten igen, efter 2005 World Summit (där R2P redan definierat och accepterats av samtliga medlemsstater), bekräftar den inkonsekvens som generalförsamlingen innehar. Som denna studie har visat finns det en majoritet som

innehar konsensus i begreppsmeningen av R2P, men det existerar fortfarande de som har invändningar eller tolkar R2P på annat sätt. Det är nog nästintill omöjligt att generalförsamlingen kommer nå ett absolut globalt konsensus när det kommer till R2P, då begreppet är politiserat, hur mycket stater än säger att det handlar om respekten för mänskligt liv. Vad denna studie har visat på är att suveränitet måste infatta skyldigheter, för att få rätten att vara just suverän. Det för oss tillbaka till R2P begynnelse, där det beskrevs som "sovereignty as responsibility" - suveränitet som ansvar.

Den absolut största problematiken med att acceptera R2P:s definition, som rapporten framhåller, är att vetorätten, suveränitet och pelare tre hamnar i konflikt. Vad ska respekteras fullt ut? Vad ska ruckas på? Dessa kan inte utövas fullt ut samtidigt. En legitim intervention är en balansgång mellan suveränitet och det eventuella behovet av intervention - det får inte tippa över åt något håll. Detta skulle vara en intressant frågeställning i framtida studier. Den balans som eftersöks är den som det ständigt argumenteras om, vad är viktigast? Och trots att något måste prioriteras före annat, så måste konsekvenserna av denna prioritering ses till. Det är även på något vis sorgligt att detta är den största problematiken och där absolut störst fokus hamnar. R2P har som syfte att rädda liv och människor från fruktansvärda brott, och istället för att implementera en norm som skulle fungera som ett skyddsnät, handlar diskussionen om det viktigaste för stater: suveräniteten. Vad som faller lätt i glömska är det ansvar som medföljer suveränitet. Suveränitet får inte bli en självklarhet för stater, hur mycket de än vill det.

Referenser

Primärmaterial

Implementing the responsibility to protect, Report of the Secretary-General, *UN Doc. A/63/677*, 12 January 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/63/PV.97*, 23 July 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/63/PV.98*, 24 July 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/63/PV.99*, 24 July 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/63/PV.100*, 28 July 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/63/PV.101*, 28 July 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/63/PV.105*, 14 September 2009

General Assembly official records, *UN Doc. A/64/PV.88*, 20 May 2010

Traktat

Charter of the United Nations, 1 U.N.T.S. XVI, 24 October 1945

Tryckta källor

Amnéus, Diana, *Responsibility to protect by military means : emerging norms on humanitarian intervention?*, n.p.: Stockholm : Department of Law, Stockholm University, 2008

Bellamy, Alex J., *Global politics and the responsibility to protect: from words to deeds*, Routledge, London, 2011

Evans, Gareth, 2006, "The Responsibility To Protect: From an Idea to an International Norm" i Cooper, Richard H. & Voinov Kohler, Juliette. (red.), *Responsibility to protect*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2009

Haslanger, Sally, "Gender and Race: (What) Are They? (What) Do We Want Them to Be?." *Noûs*, 2000

Keohane, Robert O. & Martin, Lisa L., "The Promise of Institutional Theory", *International Security Vol. 20, No. 1*, 1995

Orford, Anne, "Rethinking the Significance of the Responsibility to Protect Concept", *Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law)*, Vol. 106, 2012

Stahn, Carsten, "Responsibility to Protect: Political Rhetoric or Emerging Legal Norm?", *The American Journal of International Law*, Vol. 101, No. 1, 2007

Elektroniska källor

"Bolivia: Climate change, poverty and adaptation", *Oxfam International*, 2009-11-03, <https://www.oxfam.org/en/research/bolivia-climate-change-poverty-and-adaptation> (hämtad: 2015-05-26)

Gardner, Margaret, "Climate change threat to Sri Lanka", *The Guardian*, 2013-11-13, <http://www.theguardian.com/world/2013/nov/13/climate-change-sri-lanka> (hämtad: 2015-05-26)

"Q&A: Post-war Sri Lanka", *BBC News*, 2015-01-09, <http://www.bbc.com/news/world-south-asia-11393458> (hämtad: 2015-05-26)

Redaktionen, "Det internationella systemet", *säkerhetspolitik.se*, 2013-06-18, <http://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Internationell-sakerhet/Det-internationella-systemet/> (hämtad: 2015-07-27)

Research Guides at United Nations Dag Hammarskjöld Library, "Meeting Records", *UN Documentation: General Assembly*, 2015-05-03, <http://research.un.org/en/docs/ga/meetings> (hämtad: 2015-05-03)